

Opas testamenttilahjoitukseen —

— Jätä perintö,
joka parantaa.

Afganistan, 2022

Bibi Mariam äitinsä Moslemehin kanssa Kunduzin traumakeskuksessamme. Bibi Mariam loukkaantui moottoripyöräonnettomuudessa. Kuva: Nava Jamshidi/MSF

SISÄLLYSLUETTELO

Tulevaisuus alkaa sinusta _____	01
Yli 50 vuotta elintärkeää työtä _____	02
Periaatteemme _____	04
Testamenttilahjoitus on merkittävä teko _____	06
Näin perintö jakautuu ilman testamenttia _____	08
Testamentilla sinä päätät _____	10
Miten laadin testamentin _____	11
Testamentin mallipohja _____	12
“Auttaminen on minulle tärkeää - nyt ja tulevaisuudessa” _____	14
Sanasto _____	16
Muistilista ja muistiinpanot _____	17

TULEVAISUUS ALKAA SINUSTA

Olemme suunnattoman kiitollisia, että harkitset Lääkärit Ilman Rajoja -järjestön muistamista testamentissasi.

Testamenttilahjoituksesi elää potilaissamme: äidissä, joka saa riskiraskauden jälkeen vauvansa turvallisesti syliinsä, nuorukaisessa, joka selviää harhaluodin aiheuttamasta vammasta sekä lapsessa, joka saa lapsuusajan rokotukset ja suojan hengenvaarallisia tartuntatauteja vastaan.

Lahjoittajiemme ansiosta heidän elämänsä jatkuu.

Mikäli testamenttilahjoittaminen on sinulle ajankohtaista ja sinulle herää siihen liittyviä kysymyksiä, otathan rohkeasti yhteyttä – olen täällä sinua varten.

Ystävällisin terveisin

Maiju Partanen

Testamenttilahjoittamisen asiantuntija
Lääkärit Ilman Rajoja

Voit ottaa minuun yhteyttä:

maiju.partanen@helsinki.msf.org
044 493 4253

LISÄTIETOA _____ laakaritilmanrajoja.fi/testamenttilahjoitus

Yli 50 vuotta sairaanhoitoa ja inhimillisestä hädästä kertomista

Lääkärit Ilman Rajoja (Médecins Sans Frontières, MSF) on kansainvälinen sairaanhoitoon erikoistunut avustusjärjestö. Olemme jo yli 50 vuoden ajan pelastaneet ihmishenkiä ja lievittäneet kärsimystä siellä, missä hätä on suurin.

Lahjoittajat mahdollistavat toimintamme, sillä 98 % varoistamme tulee yksityisiltä tukijoilta. Joka vuosi annamme sairaanhoitoa miljoonille ihmisille yli 70 maassa. Kohdistamme avun aina sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Autamme kriisien ja katastrofien keskellä potilaita, jotka olisivat muuten vaarassa jäädä ilman hoitoa.

Tärkeä osa työtämme on kertoa kohtaamastamme hädästä. Vuonna 1999 järjestöllemme myönnettiin Nobelin rauhanpalkinto tunnustuksena uraauurtavasta humanitaarisesta työstä. Palkinnosta saaduilla varoilla perustimme maailmanlaajuisen kampanjan lääkesaatavuuden edistämiseksi, joka jatkuu yhä tänä päivänä.

SIERRA LEONE

Gbessay toi 18 kuukauden ikäisen Anile-tyttärensä Keneman sairaalaamme, missä hän sai hoitoa vaikeaan kuivumiseen, korkeaan kuumeeseen ja ripuliin. Hoitoon päästyään Anile alkoi toipua.

Kuva: Vincenzo Livieri/MSF, 2020

UKRAINA

Psykologimme Vika haluaa Antoninaa, joka muistelee sodassa menehtynyttä miestään ja haavoittunutta poikaansa. Antonina osallistui naisten vertaistukiryhmään Harkovan alueella.

Kuva: Nuria Lopez Torres/MSF, 2023

JORDANIA

Viisivuotias Ahmed loukkaantui ilmaiskun aiheuttamista sirpaleista leikkiessään kotikaupunkinsa kadulla Jemenissä. Ahmed sai hoitoa korjaavan kirurgian sairaalassamme Ammanissa.

Kuva: Rehab Eldalil/MSF, 2024

Työtämme ohjaavat seuraavat periaatteet

POTILAS ENSIN

Avustustyömme tähtää aina potilaan parhaaseen. Toimintaamme ohjaa lääkärin etiikka, ja kaikki tekemämme avustustyö keskittyy sairaanhoitoon. Kun se ei yksin riitä, voimme tarjota myös suojaa, vettä, ruokaa sekä muuta apua.

NEUTRAALIUS

Autamme ihmisiä siellä, missä tarve on suurin riippumatta etnisestä taustasta, uskonnosta, sukupuolesta tai poliittisesta vakaumuksesta.

RIIPPUMATTOMUUS

Autamme ainoastaan lääketieteellisin perustein, emmekä ota avustusta valtioilta. Itsenäisenä toimijana voimme reagoida nopeasti ja auttaa hädässä olevia ihmisiä myös siellä, minne muut eivät välttämättä pääse.

PUOLUEETTOMUUS

Me olemme puolueettomia, emmekä aja kenenkään osapuolen asiaa esimerkiksi aseellisissa konflikteissa. Emme myöskään vaikene vaan kerromme hädästä, jonka näemme. Kun pääsy elintärkeään sairaanhoitoon on estetty, kun työntekijämme todistavat äärimmäistä väkivaltaa tai kun humanitaariset kriisit painuvat unohduksiin, tuomme vääryydet päivänvaloon.

LÄPINÄKYVYYS JA VASTUULLISUUS

Olemme vastuussa työstämme sekä potilaillemme että lahjoittajillemme. Päätöksentekomme on läpinäkyvää. Avustustyöstämme kertominen on välttämätöntä, jotta voimme jatkuvasti auttaa potilaitamme paremmin.

Etelä-Sudan, 2023

Sairaanhoitajamme Regina sylissään 13 päivän ikäinen Aloor-vauva ylläpitämässämme sairaalassa Etelä-Sudanissa. Kuva: Oliver Barth/MSF

Perintönä ihmishenkiä pelastavaa hoitoa

Testamenttilahjoituksellasi on työllemme suuri merkitys. Se merkitsee elinpäiviä, kärsimyksen lievittämistä ja mahdollisuutta terveeseen tulevaisuuteen ihmisille, jotka muuten jäisivät ilman hoitoa. Se on perintö, joka jatkaa elämäänsä potilaissamme.

Juuri testamenttilahjoitukset mahdollistavat hoidon kuudennekselle potilaistamme. Testamenttilahjoituksella annamme hoitoa aseellisten konfliktien, epidemioiden ja luonnonkatastrofien uhreille ja niille, jotka eivät pääse terveydenhuollon piiriin.

Potilaan auttaminen on tärkein tehtävämme ja teemme kaikkemme, että jokainen tarvitseva saa hoitoa. Lääkärit ja hoitajat toimivat usein haastavissa olosuhteissa sodan keskellä tai syrjäisillä alueilla vaikeiden kulkuyhteyksien päässä. Vaikka tiet ovat huonot, pyrimme perille syrjäisimpäänkin kylään asti. Vaikka tilanne on epävakaa, jääme paikan päälle auttamaan. Vaikka pääsy potilaiden luokse ei ole helppoa, neuvottelemme kaikkien osapuolten kanssa päästäksemme potilaiden luokse.

Intia, 2022

Lääkeresistenttiä tuberkuloosia sairastava 7-vuotias Vaishnavi ja hänen äitinsä Vishaka sairaanhoitajamme Prachin kanssa keskustelemassa Mumbaissa. Kuva: Prem Hessenkamp/MSF

TIESITKÖ _____

Lahjoittajiemme tuella vuosittain*

teemme **yli 16 miljoonaa** poliklinikkavastaanottoa

autamme **yli 300 000** synnytyksessä

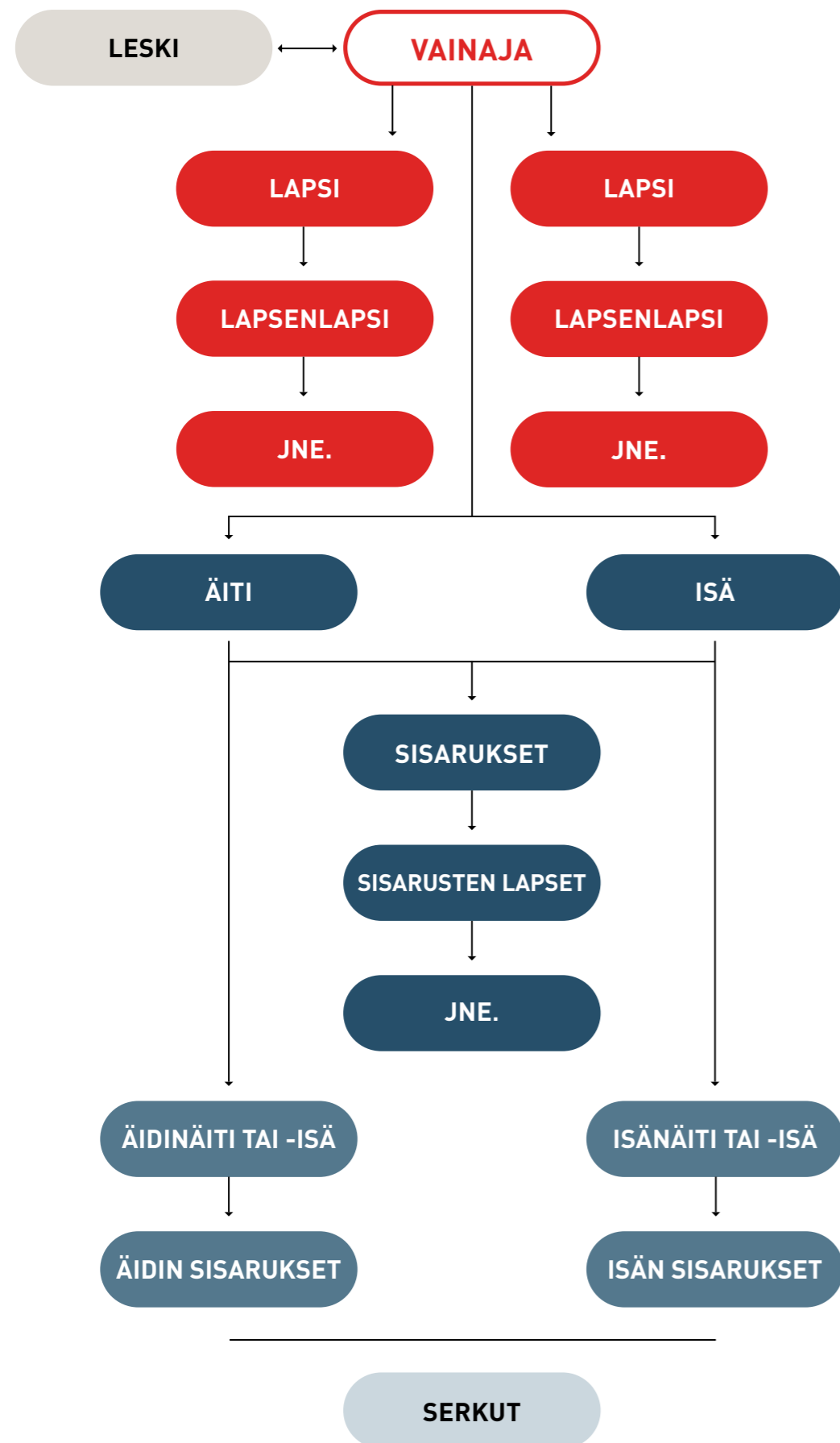
annamme **yli 4,5 miljoonaa** rutiinirokotusta

tarjoamme **lähes 500 000** mielenterveyskonsultaatiota

Akuutin hätäavun rinnalla teemme myös pitkäjänteistä tutkimus-, innovaatio- ja koulutustyötä. Näin varmistamme, että voimme tarjota entistä parempaa hoitoa potilaille myös tulevaisuudessa.

* keskimäärin vuosien 2022–2024 aikana

Näin perintö jakautuu ilman testamenttia

Perimysjärjestys määrää kuka tai ketkä perivät vainajan omaisuutta ja missä järjestyksessä:

1. PARENTEELI

2. PARENTEELI

3. PARENTEELI

Omaisuuden perivät ensisijaisesti lapset eli rintaperilliset. Vaikka vainajalla olisi testamentti, on rintaperillisillä aina oikeus lakiosaan. Lakiosa on puolet siitä perintöosasta, jonka rintaperillinen saisi ilman testamenttia.

Leski ei ole lain mukaan perillinen, jos vainajalla on rintaperillisiä. Leski voi kuitenkin saada osituksessa puolet puolisojen yhteisestä omaisuudesta, mikäli avio-oikeutta ei ole poissuljettu avioehdolla. Testamentilla ei voi rajoittaa lesken avio-oikeutta.

Mikäli vainajalla ei ole lapsia tai lapsenlapsia eikä myöskään aviopuolisoa, perillisiä ovat hänen omat vanhempansa. Jos toinen vanhemmista on menehtynyt, sisarukset ja heidän lapsensa perivät osuuden. Jos molemmat vanhemmat ovat menehtyneet, sisarukset ja heidän lapsensa perivät omaisuuden.

Jos elossa ei ole perittävän vanhempia eikä sisaruksia tai näiden lapsia, menee perintö isovanhemmille. Jos heistä toinen on menehtynyt, vainajan isän tai äidin sisarukset perivät tämän osuuden. Jos molemmat isovanhemmat ovat kuolleet, perivät isän tai äidin sisarukset omaisuuden.

Jos vainajalla ei ole ketään edellämainituista sukulaisista eikä testamenttia, siirtyy hänen omaisuutensa valtiolle. Serkut ja sitä kaukaisemmat sukulaiset eivät enää ole oikeutettuja perintöön.

Testamentilla päätät, mitä **sinä** haluat jättää jälkeesi

Monelle testamentin laatiminen tulee ajankohtaiseksi elämäntilanteessa, jossa pysähdytään pohtimaan, mitä tapahtuu poismenon jälkeen. Testamentti antaa mahdollisuuden varmistaa, että oma perintö ja tahto tulevat huomioituksi ja kunnioitetuksi.

Testamentin laatiminen kannattaa aloittaa kokoamalla lista omaisuudesta ja arvioimalla sen arvo. Pohdi sen jälkeen, kenet tai ketkä haluat huomioida testamentissasi. Useimmat haluavat luonnollisesti muistaa läheisiään, mutta voit myös valita lahjoittaa osan perinnöstäsi sinulle tärkeään tarkoitukseen tai toimintaan.

Testamentilla voit poiketa lakimääräisestä perimysjärjestyksestä ja esimerkiksi turvata puolisoasi asemaa, varmistaa yritystoiminnan jatkumisen, toteuttaa perintösuunnittelua sekä tukea yleishyödyllisiä yhteisöjä.

Voit määrätä testamentilla koko omaisuudestasi tai vain osasta sitä. On kuitenkin hyvä muistaa, että rintaperillisillä on aina oikeus lakiosaansa.

Mikäli päätät muistaa Lääkärit Ilman Rajoja -järjestöä testamentissasi, on testamenttilahjoituksen kohdistaminen yleisesti avustustyöhön paras tapa auttaa. Näin varmistamme, että voimme hoitaa potilaita siellä, missä hätä on kulloinkin kaikista suurin.

**Testamenttia on hyvä pohtia rauhassa.
Tärkeintä on, että se vastaa
sinun toiveitasi ja arvojasi.**

NÄIN LAADIT TESTAMENTIN

Kuka tahansa voi tehdä testamentin, eikä sen tekeminen ole vaikeaa. Testamentin tulee kuitenkin täyttää tietyt muotovaatimukset, jotta se on pätevä asiakirja.

KOOSTA

Koosta lista omaisuudestasi ja yritä arvioida sen arvo.

POHDI

Pohdi, kenet tai ketkä huomioit testamentissasi.

LAADI

Laadi kirjallinen testamentti noudattaen sen muotoseikkoja. Mallipohjasta näen vaaditut tiedot. Jos testamentissa on useampi sivu, merkitse sivunumerot ja sivujen kokonaismäärä.

Mikäli sisällytät testamenttiisi lahjoituksen järjestöllemme, huomaathan käyttää virallista nimeämme Lääkärit Ilman Rajoja ry sekä y-tunnustamme 2832010-2.

ALLEKIRJOITA

Allekirjoita testamentti kahden esteettömän todistajan ollessa läsnä yhtä aikaa. Todistajien tulee olla vähintään 15-vuotiaita ja sieluntoiminnaltaan täydessä ymmärryksessä. Mallipohjasta näen todistajilta vaaditut tiedot.

TARKISTUTA

Tarkistuta testamentti asiantuntijalla. Ohjaamme sinut mielellämme yhteistyökumppanimme toimivan lakiasiantuntijan puoleen.

SÄILYTÄ

Säilytä testamentti turvallisessa paikassa, josta se löytyy helposti.

Anna elämän jatkua!

TESTAMENTTI

Nimi & henkilötunnus

Paikkakunta

Määrään viimeisenä tahtonani ja testamenttinani, että omaisuuteni on jaettava kuolemani jälkeen seuraavalla tavalla:

TAI

Määräämme viimeisenä tahtonamme ja testamenttinamme, että omaisuutemme on jaettava kuolemamme jälkeen seuraavalla tavalla:

Katso vaihtoehdot A, B ja C tavallisimmista muotoiluista, mikäli sisällytät testamenttiisi lahjoituksen.

Paikka & päiväys

Nimi ja allekirjoitus

Varta vasten kutsuttuina ja yhtä aikaa läsnä olleina todistajina vakuutamme, että (NN), jonka henkilökohtaisesti tunnemme, on omakätisesti allekirjoittanut tämän testamentin.

Toteamme, että (NN) on tehnyt testamentin vapaasta tahdostaan sekä terveellä että täydellä ymmärryksellään.

Paikka & päiväys

Nimi ja allekirjoitus

Nimi, ammatti, asuinpaikka

Nimi, ammatti, asuinpaikka

TESTAMENTIN MALLIPOHJA

Mikäli haluat sisällyttää testamenttiisi lahjoituksen, voit käyttää seuraavia valmiita muotoiluja:

A. Jos testamenttaat koko omaisuutesi Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle:

“että kaikki omaisuuteni, olkoon se minkä nimistä tai laatuista tahansa, on kuolemani jälkeen annettava Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle.”

B. Jos testamenttaat osan omaisuudestasi Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle:

“että omaisuuteni on kuolemani jälkeen jaettava seuraavalla tavalla: Huoneiston Lääkärikatu 1 A 1, 00100 Helsinki omistukseen oikeuttavat osakkeet ja irtaimisto annetaan Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle.”

“X euron suuruinen summa omaisuudestani annetaan Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle. Kaikki muu omaisuuteni olkoon se minkä nimistä tai laatuista tahansa, on kuolemani jälkeen annettava perimysjärjestyksen mukaiseen jakoon.”

C. Jos testamenttaat osan omaisuudestasi toiselle ja loput Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle:

“että omaisuuteni on kuolemani jälkeen jaettava seuraavalla tavalla: X euron suuruinen summa omaisuudestani annetaan siskonpojalleni (NN, 01011900). Kaikki muu omaisuuteni olkoon se minkä nimistä tai laatuista tahansa, on kuolemani jälkeen annettava Lääkärit Ilman Rajoja ry:lle.”

ESIMERKKI TESTAMENTTI

Tämä on esimerkki siitä, miltä testamentti voi näyttää. Vaihtoehtojen pohjalta voit miettiä, mitä kaikkea omaan testamenttiisi haluat sisällyttää. Voit hyvin kirjoittaa testamentin itse, mutta suosittelemme, että tarkistutat testamentin myös lakiasiantuntijalla. Lakiasiantuntija osaa varmistaa, että testamentti vastaa juuri sinun olosuhteitasi ja että testamentin muotovaatimukset täyttyvät.

Auttaminen on minulle tärkeää – nyt ja tulevaisuudessa

Haluni auttaa hädänalaisimpia on vienyt minut kirurgina maailman eri kolkkiin. Kongon demokraattisesta tasavallasta mieleeni jäi erityisesti nelivuotias pieni poika, joka oli kaatunut avotuleen. Kun saavuin sairaalaan, hän oli ollut siellä jo monta kuukautta. Kamppailimme korvataksemme menetetyn ihon ihosiirteillä. Lähtiessäni sydäntäni särki, kun ajattelin, kuinka kauan hän saattaisi vielä joutua viipymään sairaalassa.

Vaikka 4-vuotiaan pojan kamppailu särki sydämen, mielessä on myös paljon hyviä muistoja ja toivoa. Se saa jokaisen kerran avustustyössä tuntumaan tärkeältä, oli pyhä tai arki. Sinäkin voit olla mukana auttamassa.

Ihmekaksoset Pakistanissa

Yksi mieleenpainuvimmista hetkistä oli pienten kaksosten syntymä Pakistanissa. Toisin kuin meillä Suomessa, Pakistanissa vain harvoin seurataan raskauden edistymistä lääkärissä. Kun siirryimme leikkaussaliin keisarinleikkausta varten, emme me tai synnyttävä äiti tienneet odottaa kaksosia.

Dramaattisesta alusta huolimatta molemmat lapset syntyivät terveinä. Otin muistoksi kuvan yhdessä vastasyntyneiden kanssa.

Pakistanissa joka 11. lapsi kuolee ennen viidettä ikävuottaan. Kuvittele, jos emme olisi olleet paikalla: kaksosten ja heidän äitinsä kohtalo olisi saattanut olla hyvin erilainen.

Ystävällisin terveisin

Matti Rauvala

Kirurgi, Lääkärit Ilman Rajoja

Kongon demokraattinen tasavalta

Luumätää sairastavat potilaat joutuivat olemaan sairaalassa pitkiä aikoja. Kuva Matti Rauvalan kotialbumista.

SANASTO

ERITYISJÄLKISÄÄDÖS (TS. LEGAATTI)

Testamentissa annettava määräys, jolla saajalle osoitetaan jokin tietty, yksilöity etuus, kuten esine, osake tai rahasumma.

ESTEETÖN TODISTAJA

Tarkoittaa sitä, ettei esimerkiksi puoliso, sukulaiset tai muut henkilöt, joille testamentista voi koitua etua tai haittaa, voi toimia sen todistajina.

KESKINÄINEN TESTAMENTTI

Kahden henkilön, tavallisesti avio- tai avopuolisoiden, yhdessä laatima testamentti, jolla he määräävät omaisuudesta toisen kuoltua ja myöhemmin leskeksi jääneenkin kuoltua.

KUOLINPESÄ

Vainajan varojen ja velkojen kokonaisuus, jota hallinnoivat kuolinpesän osakkaat tai pesänselvittäjä, jos sellainen on määrätty.

KUOLINPESÄN OSAKAS

Kuolinpesän osakkaita ovat perilliset, yleisjälkisäädöksen saajat eli yleistestamentin saajat sekä leski (ositukseen saakka).

KÄYTTÖOIKEUSTESTAMENTTI

Testamentti, joka antaa saajalle oikeuden käyttää omaisuutta ja saada siitä tuottoa ilman omistusoikeutta. Käytetään myös nimitystä hallintaoikeustestamentti.

LAKIOSA

Vähimmäisosa vainajan jäämistöstä, johon rintaperillinen on aina oikeutettu. Lakiosa on puolet siitä perintöosuudesta, jonka perillinen saisi lain mukaan ilman testamenttia.

PERILLINEN

Henkilö, jolla on lain tai testamentin perusteella oikeus saada osa vainajan omaisuudesta tämän kuoleman jälkeen.

PERIMYSJÄRJESTYS

Kertoo, kuka tai ketkä perivät vainajan omaisuuden.

PERINTÖVERO

Vero, joka maksetaan perintönä tai testamentin perusteella saadusta omaisuudesta.

PERUKIRJA

Luettelo vainajan varoista ja veloista sekä perillisistä eli kuolinpesän osakkaista. Mikäli vainaja oli kuollessaan naimisissa, laaditaan myös lesken varoista ja veloista luettelo.

PERUNKIRJOITUS

Tilaisuus, jossa käydään läpi vainajan omaisuus ja sen arvo sekä perilliset ja testamentinsaajat. Perunkirjoituksessa laaditaan perukirja tai tyypillisemmin käydään läpi jo etukäteen valmisteltu perukirjaluonnos. Perukirjan laatiminen on aloitettava hyvissä ajoin ennen sen määräaika.

PESÄNJAKAJA

Jakaa kuolinpesän omaisuuden osakkaiden kesken lain tai testamentin mukaisesti.

PESÄNSELVITÄJÄ

Kartoittaa vainajan varat ja velat, hallinnoi kuolinpesää kokonaisuudessaan ja saattaa sen jakokuntoon.

RINTAPERILLINEN

Perittävän jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa. Rintaperilliset ovat lain mukaan vainajan ensisijaisia perillisiä. Lakiosa turvaa heidän oikeutensa perintöön.

TESTAATTORI

Testamentin tekijä.

YLEISJÄLKISÄÄDÖS

Yleisjälkisäädöksessä eli yleistestamentissa määrätään omaisuudesta suhteellisesti, esimerkiksi koko jäämistöstä tai määräosasta siitä. Yleistestamentin saajasta tulee kuolinpesän osakas.

MUISTILISTA

- Kirjaa ylös omaisuutesi ja arvioi sen arvo.
- Laadi ja allekirjoita testamentti muotovaatimuksia noudattaen.
- Tarkistuta testamentti asiantuntijalla. Lakiasiantuntijan neuvonta on kauttamme maksutonta.
- Säilytä testamentti turvallisessa paikassa, josta se on tarvittaessa löydettävissä.

MUISTIINPANOT

TIESITKÖ _____

Voit laatia testamentin myös verkkosivuillamme maksuttomalla

työkalulla: laakaritilmanrajoja.fi/testamenttilahjoitus

**APUA SIELLÄ, MISSÄ
HÄTÄ ON SUURIN**